

Zaman Yönetimi Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zaman Yönetimi Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33556>

Özet

Zaman Yönetimi Anketi (ZYA), Alay ve Koçak (2002) tarafından bireylerin zamanı kullanma biçimlerini, planlama eğilimlerini ve zamanla ilgili tutumlarının ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu anket, özellikle üniversite öğrencileri gibi yoğun akademik ve sosyal programlara sahip bireylerin Zaman Yönetimi becerilerini değerlendirmek için tasarlanmıştır. Araç, toplam 27 maddeden ve üç ana alt boyuttan oluşmaktadır: Zaman Planı, Zaman Tutumu ve Boş Zaman. ZYA, psikometrik özellikleri açısından incelenmiş ve yüksek düzeyde Güvenirlilik katsayısı sergilemiştir.

Bu geliştirme çalışması, Türk kültürüne özgü zaman algısı ve davranışlarını yansıtacak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı oluşturmayı hedeflemiştir. Anket, bireylerin akademik başarıları ve genel refahları üzerindeki zaman yönetimi etkilerini araştıran çalışmalar için temel bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Zaman Yönetimi, Zaman Planlama, Zaman Tutumu, Boş Zaman Kullanımı, Psikometrik Özellikler, Anket Geliştirme, Çıkarlılık, Sema Alay, Sibel Koçak.

Yazarlar

Sema Alay, Sibel Koçak.

Amaç

Zaman Yönetimi Anketinin temel amacı, bireylerin zamanı algılaması, planlama ve kullanma yeterliliklerini bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Geliştirme çalışması, özellikle bireylerin görevlerini önceliklendirme, hedefler belirleme ve zamanlarını verimli kullanma stratejilerini ne ölçüde uyguladıklarını tespit etmeyi amaçlamıştır.

Araç, eğitim ve örgütsel psikoloji alanlarında, bireylerin zaman yönetimi becerileri ile stres düzeyleri, akademik performansları ve iş tatminleri arasındaki ilişkileri inceleyen araştırmacılara standart bir ölçüm sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu amaçla, anket, günlük yaşamdaki zaman kullanımı pratiklerini yansıtan maddeler içermektedir.

Yapı

Zaman Yönetimi Anketi, Zaman Yönetimi kavramını çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Anket, üç temel faktör veya alt boyut etrafında organize edilmiştir:

Zaman Planı (16 Madde): Bireyin hedeflerini belirleme, görevleri önceliklendirme ve günlük/haftalık programlar oluşturma gibi aktif planlama davranışları ölçer.

Zaman Tutumu (7 Madde): Bireyin zamanı kullanmaya yönelik genel duygusal ve bilişsel yaklaşımları, zamanın değerine ilişkin inançları ve zaman kaybına karşı duyarlılığı değerlendirir.

Boş Zaman (4 Madde): Bireyin dinlenme, hobi edinme ve kişisel gelişim için ayırdığı serbest zamanı planlama ve kullanma biçimlerini inceler.

Geçerlik

Alay ve Koçak (2002) tarafından yürütülen orijinal çalışmada, anketin yapısal Geçerlilik analizleri detaylı olarak sunulmuştur (dergi makalesine atıfta bulunarak). Ancak sunulan kaynak özetinde geçerlik bulgularına ilişkin spesifik bir katsayı belirtilmemiştir.

Ölçeğin geliştirme aşamasında, yapı geçerliğinin sağlanması amacıyla genellikle faktör analizi (açımlayıcı veya doğrulayıcı) yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Gelecekteki araştırmalarda, anketin farklı popülasyonlarda ve bağlamlarda ölçtüğü yapıların tutarlılığını desteklemek için ek kriter Geçerlilik ve yakınsak/çaksak geçerlik çalışmaları yürütmesi önerilmektedir.

Güvenirlik

Zaman Yönetimi Anketinin Güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde tatmin edici sonuçlar vermiştir. Ölçeğin bütünü için hesaplanan iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa değeri) **.87** olarak rapor edilmiştir.

Bu katsayı, anket maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, ZYA'nın psikolojik araştırmalarda tutarlı sonuçlar üretme kapasitesine sahip olduğunu işaret etmektedir. Alt boyutların güvenilirlik katsayıları orijinal makalede detaylıca incelenmiştir.

Faktör Analizi

Zaman Yönetimi Anketi, faktör analizi sonucunda üç temel alt boyutta toplanmıştır. Bu faktörler, bireylerin Zaman Yönetimi davranışlarının üç farklı ancak ilişkili yönünü temsil etmektedir. Toplam 27 madde, bu üç faktöre dağıtılmıştır: Zaman Planı (16 madde), Zaman Tutumu (7 madde) ve Boş Zaman (4 madde).

Faktör yapısının bu üç boyutta stabilize olması, zaman yönetiminin yalnızca planlama becerilerinden ibaret olmadığını, aynı zamanda bireyin zaman algısı ve serbest zamanı kullanma biçimlerini de kapsayan karmaşık bir yapı olduğunu desteklemektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental) Ölçek

Format: Öz Bildirim Anketi

Language Available: Türkçe

Population Group: Geniş Popülasyon (Özellikle üniversite öğrencileri üzerinde standardize edilmiştir.)

Age Group: Yetkinler ve Genç Yetkinler

Population Details: Orijinal çalışmada üniversite öğrencileri örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır. Cevap seçenekleri 1= hiçbir zaman ile 5= her zaman arasında değişmektedir. Yüksek puan, ilgili zaman yönetimi boyutunda daha güçlü becerilere veya daha olumlu tutumlara işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Likert Ölçeği, Güvenirlilik Katsayısı, Ölçek Geliştirme, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Psikolojisi, Akademik Başarı, Zaman Algısı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar Sema Alay için iletişim adresi: salay@gazi.edu.tr

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Orijinal yayın dönemi itibarıyla).

Ücretler, Ücret ve Test Yolu

Zaman Yönetimi Anketi, akademik araştırmalarda ve eğitim ortamlarında yaygın olarak kullanılan bir araçtır. Kullanım izni ve ücretlendirme koşulları için sorumlu yazar Sema Alay ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin yayınlandığı ve psikometrik özelliklerinin rapor edildiği yıl **2002**'dir.

Orijinal makaleye Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi üzerinden erişim sağlanabilir: efdergi.hacettepe.edu.tr. Ayrıca, anketin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: zaman-yonetimi-

[anketi-toad.pdf](#).

Kaynaklar

Alay, S. ve Koçak, S. (2002). Zaman Yönetimi Anketi: Geçerlilik ve güvenirlik. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22), 9-13.

Zaman Yönetimi Anketi Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Toplam 3 alt boyut ve 27 madde bulunmaktadır:

Zaman Planı (16 m)

Zaman Tutumu (7 m)

Boş Zaman (4 m)